uitgeoefend op de legale handel. De rapportage is nog niet voorhanden.

De heer **Van Heemst** (PvdA): De brief van 4 maart was een reactie op een motie van de Partij van de Arbeidfractie waarin werd gevraagd om een nieuw offensief tegen geweld en agressie, een onderwerp dat ons zorgen baarde en blijft baren. De minister geeft in die brief inderdaad aan dat op het punt van illegaal wapenbezit en -handel nieuwe nadere maatregelen zullen worden genomen. Dat heeft natuurlijk onze instemming. Vindt de minister dat er op dit moment voldoende initiatieven zijn ontwikkeld? Of is er reden om initiatieven aan te scherpen dan wel te versnellen? Is de minister bereid met de burgemeester van Den Haag en mogelijk ook de burgemeesters van andere grote steden om tafel te gaan zitten om na te gaan welke vragen en ideeën daar leven over de mogelijkheden om het geweld op straat in hun gemeente uit te bannen? Begrijpelijkerwijs staat ook bij het lokale bestuur de zorg hierover zeer hoog op de lijst van zorgen.

Kan de minister toezeggen dat het rapport over illegale wapentransporten uit Oost-Europa nog door hem naar de Kamer zal worden gestuurd? Ervoor zorgen dat wij een compleet verhaal hebben over het thema geweld en agressie om het debat in een nieuwe regeerperiode te kunnen hernemen, is volgens mij namelijk als het ware een ereschuld die de minister nog heeft in te lossen.

Minister **Korthals**: Ik weet natuurlijk niet hoe snel de kabinetsformatie verloopt, maar ervan uitgaande dat die nog wel drie weken zal duren, kan ik zeggen dat dit rapport door mij aan de Kamer zal worden toegezonden.

Ik denk dat er over de hele linie erg veel initiatieven zijn genomen. Ik heb enkele voorbeelden gegeven van wat er in gang is gezet. Ik heb gemeld dat er op verschillende terreinen en in verschillende gremia hard aan wordt gewerkt. Nadat wij de zojuist door mij genoemde rapporten hebben gekregen, zullen wij het verder kunnen intensiveren. Bij de toezending van de rapporten zullen wij meteen aangeven hoe wij dat willen doen.

Wat de vraag betreft of ik contact wil opnemen met de burgemeesters van betrokken gemeenten, moet ik zeggen dat ik uiteraard altijd bereid ben contact op te nemen, maar dat het plan bekend is. Het is bijvoorbeeld ook toegezonden aan de burgemeester van Den Haag. Als men er vragen over heeft, is het volgens mij primair een zaak van de burgemeesters om te zeggen: wij maken ons daar nog zorgen over, wij vinden dat dit verder moet worden geïntensiveerd en hebben daar knelpunten ontdekt, minister, doe er wat aan. Als ik zelf het idee heb dat er allerlei knelpunten zijn waaraan te weinig gebeurt en voor de aanpak waarvan ik de burgemeesters nodig heb, zal ik ongetwijfeld een gesprek met de burgemeesters arrangeren.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Voorzitter. Op 14 mei is in de Eerste Kamer het initiatiefwetsvoorstel-Van de Camp aangenomen inzake de bestrijding van wapengeweld. Kan de minister zeggen of er al een actief implementatietraject in gang is gezet? Wordt gemeenten erop gewezen dat zij een verordening moeten aannemen om de wet in werking te kunnen laten treden? Wordt in Europees verband gesproken met landen waar veel wapens vandaan komen, bijvoorbeeld voormalig Joegoslavië, om te proberen het probleem aan de bron aan te pakken?

Minister **Korthals**: Om met het laatste te beginnen, wij hebben met België een overeenkomst gesloten op grond waarvan men bijvoorbeeld moet melden wanneer legaal wapens worden verkocht. Echter, het gaat juist vaak om illegale wapenhandel. Internationaal hebben wij bijvoorbeeld deelgenomen aan de zogenaamde Arrowactie, waarbij gezamenlijk werd onderzocht of er wapens in auto's en dergelijke aanwezig waren.

Vrijdag a.s. zal in de ministerraad worden besproken of de regering het initiatiefwetsvoorstel van de heer Van de Camp wil bekrachtigen en of de minister van Justitie er zijn handtekening onder zal zetten. Ik heb indertijd al een tipje van de sluier opgelicht door te zeggen dat ik de kans daartoe aanwezig acht. Als dat zo is, zullen wij onmiddellijk aan de implementatie ervan beginnen.

Vragen van het lid Stuger aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister voor het Grote Steden- en Integratiebeleid over **uitspraken van imams**.

De **voorzitter**: Voordat ik de heer Stuger het woord geef, maak ik een procedurele opmerking. Een aantal leden was verbaasd dat deze vragen na 12.00 uur op het vragenformulier verschenen. De reden hiervoor is dat er aan de kant van de Kamer een fout is gemaakt. Ik wil niet dat een lid of een fractie de dupe wordt van een communicatiefout of van het nalaten van het geven van informatie. Ik heb dat voor mijn verantwoordelijkheid genomen. Daarom heb ik deze vragen toegestaan.

□

De heer **Stuger** (LPF): Voorzitter. In de kranten hebben wij kunnen lezen en op de televisie hebben wij kunnen zien hoe imams zich uitlaten in moskeeën. Dit heeft de LPF-fractie geschokt, omdat zij het belang van integratie vooropstelt. Elementen die het belang van integratie en het belang van grote groepen goedwillende moslims schaden, moeten worden aangepakt. De tijd van praten is voorbij, net als de tijd van gedogen. Theedrinken is niet genoeg. Mijn fractie vraagt de ministers, daadkrachtig op te treden. De LPF-fractie stelt dan ook voor, de desbetreffende imams uit te zetten. Dat mag binnen 48 uur. Als dat niet mogelijk is, wil mijn fractie van de ministers weten waarom het niet mogelijk is en wat eventueel als alternatief kan worden gehanteerd.

□

Minister **Van Boxtel**: Voorzitter. Ik kan de heer Stuger op zijn wenken bedienen, want gedogen is helemaal niet aan de orde. Wat praten betreft, wens ik ook hem toe dat hij vooral veel blijft praten, want praten brengt mensen dichter bij elkaar. Dat wil niet zeggen dat je geen actie moet ondernemen wanneer je constateert dat er iets moet gebeuren. Ik heb dan ook actie ondernomen.

Ik ben niet thee gaan drinken, maar ik heb een brief gestuurd aan de burgemeesters van de gemeenten waar de moskeeën staan waarin de in NOVA vertoonde uitspraken zijn gedaan. Ik heb de burgemeesters

een hele reeks vragen gesteld. Ik heb hen gevraagd of zij de betrokken imams dan wel het moskeebestuur als werkgever hebben benaderd en of zij mij willen berichten over de resultaten daarvan. Ik heb hen gevraagd naar het standpunt van de imams in de betrokken moskeebesturen en ik heb ook gevraagd of zij eventuele misverstanden die in de omgeving zijn ontstaan, willen rechtzetten. Ik heb deze brief vanochtend aan de Tweede Kamer gestuurd, dus ik wil hem nu niet helemaal voorlezen.

Ik heb ook beleidsmatige vragen gesteld, zoals de vraag onder welke omstandigheden een eventuele tijdelijke sluiting van een moskee of een gebedsruimte aan de orde is. Er is namelijk geen sprake van een nationale ramp, maar van een lokale situatie en de burgemeester is op grond van de Gemeentewet de eerste om dat te bezien. Ik heb ten slotte aangeboden om, als de burgemeesters het dienstig achten, aan tafel te zitten bij een gesprek met de moskeebesturen en de betrokken imams. Ook de heer Sini van het contactorgaan Moslims en overheid is beschikbaar voor deze gesprekken. Moslims en overheid is een contactorgaan in oprichting, een poging om met de moslimgemeenschap in brede zin tot een beter gesprek te komen. Dat is allemaal in gang gezet.

De heer Stuger vroeg of deze mensen kunnen worden uitgezet. Dat kan alleen als zij niet de Nederlandse nationaliteit hebben. De meeste van deze imams hebben die wel, maar ik laat nog uitzoeken hoe het precies zit bij de betrokken personen.

De heer **Stuger** (LPF): Ik weet niet precies aan wie ik deze vraag moet richten. De portefeuilles sluiten ofwel sterk op elkaar aan, ofwel overlappen elkaar. Het kan niet zo zijn dat imams behoorlijk beledigende opmerkingen maken en dat daartegen, net als de vorige keer, niet daadkrachtig wordt opgetreden. Op een gegeven moment moeten wij een daad stellen: tot hier en niet verder. Ik vind een brief natuurlijk uitstekend en ik snap ook heel goed dat de zaak nu bij de burgemeesters ligt, maar als de minister kans ziet om hier meer druk op te zetten dan met een brief, dan zouden wij dat graag zien.

Minister **Van Boxtel**: Voorzitter. Ik neem er in de eerste plaats natuurlijk afstand van dat er de vorige keer niet krachtdadig opgetreden zou zijn, want er is steeds krachtdadig opgetreden. De vorige keer, toen er een eerste incident met een imam was, heb ik de betrokkene, in tegenstelling tot het beeld dat men er vaak in Nederland van heeft, niet op de koffie gevraagd, maar heb ik hem gevraagd om met vele anderen verantwoording te komen afleggen. Pas nadien bleek dat hij bij mij aan tafel gelogen had. Toen heb ik ook gezegd dat deze imam voor mij zijn geloofwaardigheid had verloren, maar het is een Nederlander, dus hij kon niet het land uit worden gezet. En er is een strafklacht tegen hem ingediend in verband met zijn uitspraak dat homoseksualiteit een ziekte zou zijn, maar het openbaar ministerie heeft daarbij geen vervolging willen instellen. Er is indertijd geen klacht tegen de heer El Moumni ingediend in verband met zijn uitspraak dat de Westerse cultuur lager zou zijn dan het leven van honden en varkens. Daar heeft niemand tegen geageerd en er is dus ook geen traject van het openbaar ministerie op gevolgd. In dit geval heb ik nu de burgemeesters ingeschakeld om hen te laten nagaan wat zij eraan kunnen doen. Ik heb ook de besturen van moskeeën duidelijk gemaakt dat zij in actie moeten komen, want die zijn de eerst verantwoordelijke instantie. Daarnaast heb ik aangeboden, verder te praten over wat wij hieraan kunnen doen. Het openbaar ministerie stelt een strafrechtelijk onderzoek in en wij laten nog nagaan wat de nationaliteit van de betrokkene is. Ik weet niet wat het kabinet nog meer zou kunnen doen om zijn optreden als krachtdadig te kunnen laten aanmerken.

Mevrouw **Sterk** (CDA): Voorzitter. Wij vinden deze discussie dermate belangrijk en ernstig dat wij deze niet als tweeminutendebat willen afdoen. Daarom vragen wij de regering, nog deze week in een brief aan de Kamer aandacht te geven aan de vraag wanneer er sprake is van strafbare feiten en wanneer er aanleiding is tot strafvervolging, aan de rol van de AIVD en aan de vraag waarom deze dienst niet eerder actie heeft ondernomen en aan de verhouding tussen grondrechten en andere regelgeving als het gaat om uitlatingen van geestelijke bedienaren.

De **voorzitter**: Wij halen nu het vragenuurtje en de regeling van werkzaamheden een beetje door elkaar, maar dat komt ook door de procedure die ik zojuist heb uiteengezet en die ik heb toegestaan. Daarom verzoek ik de minister, op deze vraag te antwoorden.

Minister **Van Boxtel**: Daarom vind ik het plezierig om deel te kunnen nemen aan de procedurevergadering. Het kabinet heeft er geen moeite mee om de Kamer een brief te doen toekomen. Ik zeg er wel bij dat bij de beoordeling van strafbare feiten het openbaar ministerie aan zet is. Wij gaan natuurlijk niet op de verkeerde stoel zitten, dus dat oordeel zullen wij moeten afwachten. Maar namens mijn collega De Vries kan ik toezeggen dat wij een nadere visie op de rol van de AIVD zullen geven en dat wij ook aandacht zullen besteden aan de verhouding tussen grondrechten en andere regelgeving. Laten wij wel afspreken dat wij dit zo goed mogelijk zullen doen, want het is inderdaad een heel ingewikkeld onderwerp. Het zal van de kwaliteit van de brief en vervolgens van die van het debat afhangen hoever wij daarmee kunnen komen. Maar het kabinet is in ieder geval bereid om te sturen wat mevrouw Sterk vraagt.

Mevrouw **Sterk** (CDA): Wij zouden die brief graag nog deze week tegemoet zien.

Minister **Van Boxtel**: Wij gaan nu schrijven...

De heer **Rijpstra** (VVD): Voorzitter. De VVD-fractie vindt dat de scheiding van kerk en Staat in stand moet blijven en wij achten uitlatingen in gebedshuizen waarmee wordt aangezet tot haat en geweld, dan ook zeer ongewenst. En als degene die zulke uitspraken doet, ook voorzitter van een schoolbestuur is, kan het ook nog de andere kant op gaan.

Overigens hebben wij dit wel weer moeten vernemen via een televisieuitzending. Wist de minister van Binnenlandse Zaken via de Algemene inlichtingen- en veiligheidsdienst dat er dergelijke uitlatingen zijn gedaan?

Er is bij de behandeling van de begroting van Justitie een motie ingediend door de fractie van D66, mede namens onze fractie ondertekend en door de Kamer aangeno-

men, waarin aan de regering werd gevraagd om een nota waarin de grondrechten vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst en het verbod op discriminatie eens op een rij zouden worden gezet. Die nota is er nog steeds niet. Wij zouden daar toch heel veel haast mee gemaakt willen zien. In ieder geval is dit voor onze fractie een aanleiding om de rangorde van die grondrechten zelf maar eens onder de loep te nemen, want wij vinden dat het in deze discussie niet bij het maken van opmerkingen moet blijven.

Minister **Van Boxtel**: Ik heb al toegezegd om een notitie over de grondrechten te zullen schrijven. Daarin kan ik ook ingaan op de motie van de heer Dittrich.

Wat betreft de informatie van de AIVD verwijs ik naar mijn collega minister De Vries.

□

Minister **De Vries**: Voorzitter. Zoals de Kamer weet, is de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst, voorheen de BVD, de afgelopen jaren in toenemende mate attent op wat er gebeurt in met name het islamitische godsdienstonderwijs, althans een deel daarvan. Het zou immers helemaal verkeerd zijn om alles over een kam te scheren. Wij hebben dit jaar een rapport gezien over onderwijs dat ook in de kring van het islamitische onderwijs tot veel discussie aanleiding heeft gegeven. Aan de Kamer wordt daarover gerapporteerd, openbaar in het jaarverslag van de BVD en vertrouwelijk voorzover dat nodig is aan de commissie voor de Inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Deze uitlatingen in deze precisie zijn, bij mijn weten, niet door de BVD genoteerd. De BVD woont niet alle diensten bij, maar ik kan u niet zeggen welke diensten de BVD wel bijwoont. Het is beter dat men dat niet weet.

Soortgelijke haatopwekkende uitspraken zijn niet onbekend. Dat weet u; die zijn u ook gerapporteerd. Als de BVD tot de overtuiging komt dat hier sprake is van strafbare feiten, dan zal zij dat ingevolge de wet melden bij het OM dat vervolgens beslist of tot vervolging wordt overgegaan.

De BVD blijft natuurlijk attent op dit soort zaken. Ik kan niet namens de collega van Justitie spreken, maar ik weet dat het OM, zoals de heer Van Boxtel net al zei, in deze zaak concreet ook onderzoek instelt naar de mogelijkheid om tot strafvervolging over te gaan. Dat zal ook zo blijven. Ik heb dat indertijd ook gezegd toen in het godsdienstonderwijs op sommige scholen de grenzen van het in ons land aanvaardbare naar onze overtuiging werden overschreden.

De heer **Van Heemst** (PvdA): Mijnheer de voorzitter. Wat wij in die uitzending van NOVA hebben gehoord en gezien, vinden wij dermate schokkend dat het ook ons verstandiger lijkt om de tijd te nemen om daarover aan de hand van een brief van de regering te praten. Ik verzoek de minister om in die brief in te gaan op de schriftelijke vragen die collega Albayrak en ik namens de PvdA-fractie hebben gesteld. Ik wil dat hij in die brief ook ingaat op de suggestie van de heer Dittrich om burgemeesters moskeeën te laten sluiten. Dat lijkt mij overigens een verkeerde weg, maar ik wil daarop wel zijn commentaar. Bij die brief krijg ik ook graag de eerste reactie die de minister in de media heeft gegeven op hetgeen is gepresenteerd.

Aan mevrouw Sterk van de CDA-fractie heb ik nog de volgende vraag. Kan zij uitleggen waarom zij aanvankelijk dit onderwerp, dat zij zo belangrijk vindt dat het aan de hand van een brief in een apart debat moet worden afgedaan, had aangemeld voor mondelinge vragen? Ik ben zelf blij dat zij dat voorstel heeft teruggenomen, want ik vind het jammer als wij dit in tien minuten hadden moeten bespreken, terwijl er heel veel op het spel staat.

De **voorzitter**: Wilt u hierop antwoorden, mevrouw Sterk?

Mevrouw **Sterk** (CDA): Ik ben ook blij dat de heer Van Heemst daarmee blij is. Wij hebben dit gedaan, omdat wij de discussie dermate ernstig en belangrijk vinden dat wij er een goed debat over willen kunnen voeren. Daarom hebben wij die mondelinge vragen omgezet in een verzoek om een brief van de minister.

Minister **Van Boxtel**: Voorzitter. De vragen van de heer Van Heemst kunnen bij die brief worden betrokken. Er wordt wel gevraagd om spoed, zo mogelijk deze week. Ik hoop dat de gehele Kamer het aan het kabinet wil laten om een zo goed mogelijke brief te sturen. Mocht daarvoor één of twee dagen meer tijd nodig zijn, dan nemen wij die graag als wij daarmee het gehele palet kunnen bestrijken. Vanuit mijn ervaring aan de andere kant van deze tafel, zeg ik dat wij wel moeten oppassen dat wij niet zoveel erin stoppen dat wij niet meer weten waarover wij het debat voeren. Het gaat daarbij echt over de verhouding van grondrechten, de vrijheid van religie, de scheiding tussen kerk en staat, het optreden op grond van openbare orde en veiligheid en de democratische rechtsorde. Daarmee zijn nogal wat begrippen tegelijk aan de orde. Maar nogmaals, wij zullen die brief zo goed mogelijk opstellen en zo snel mogelijk aan de Kamer doen toekomen.

De heer **Dittrich** (D66): Ik ben toch een beetje geschrokken van het antwoord van de regering. De fractie van D66 heeft in november 2001 een motie ingediend, die door de meeste fracties in deze Kamer werd gesteund. Die motie heeft een meerderheid gehaald. Daarin hebben wij de regering gevraagd om nu eens, los van allerlei incidenten, keurig op een rij te zetten de verhouding tussen de drie grondrechten die in het geding zijn: vrijheid van godsdienst, vrijheid van meningsuiting en artikel 1 van de Grondwet, het discriminatieverbod. Dit maakt het de Kamer immers mogelijk om er los van allerlei incidenten – ik heb er toen al over gesproken dat die in de toekomst wellicht nog zullen komen – op een substantiële manier over te praten.

Wij hebben toen de reactie gekregen van de minister van Justitie dat hij daar niet voor voelde en dat hij een deel van de inhoud van de motie in het kader van een wetsvoorstel, heel ingewikkeld, aan de orde had gesteld. Wij hebben er zelfs in dat Kamerdebat over gesproken dat een dergelijke brief wellicht vertaald zou moeten worden in andere talen, zodat mensen uit de moslimgemeenschap dat tot zich zouden kunnen nemen: moskeebesturen en dergelijke. Nog steeds is het echter niet gebeurd. Ik ben blij dat de minister voor het Grote Steden- en Integratiebeleid nu zegt dat er snel aan zal worden gewerkt, maar het had eerlijk gezegd al een halfjaar geleden moeten gebeuren.

De Vries

Het voorgaande is een hartenkreet van mij. Nu wil ik graag een vraag stellen. Ik lees in de brief die de minister voor het Grote Steden- en Integratiebeleid aan de diverse burgemeesters heeft gestuurd, inderdaad de vraag: onder welke omstandigheden is een eventuele tijdelijke sluiting van een moskee of een ander gebedshuis geboden? Dat hangt ermee samen dat in de Gemeentewet de bevoegdheid in dezen is verleend aan de burgemeester; er wordt echter geen gebruik van gemaakt. Het is dus logisch dat de minister aan de burgemeesters vraagt om aan te geven wanneer zij van hun bevoegdheden gebruik-maken.

Ik zou graag aan mevrouw Sterk van de CDA-fractie de volgende vraag willen stellen. Als praten, onderzoek en dergelijke uiteindelijk allemaal niet helpt en moskee-besturen of imams te kennen geven gewoon te blijven zeggen wat zij willen zeggen, in de trant van wat er bekend is geworden, is de CDA-fractie dan met D66 van mening dat onder omstandigheden tot een tijdelijke sluiting van een moskee kan worden overgegaan totdat er een nieuwe imam komt die zich wel aan de Nederlandse rechtsorde houdt?

Minister **Van Boxtel**: Voorzitter. Het is altijd prettig om de historie en het verloop van vragen nog een keer te horen. De toezegging is evenwel gedaan en het stuk komt eraan.

Mevrouw **Sterk** (CDA): Voorzitter. Wij willen niet ingaan op als, danvragen. Wij willen eerst de feiten op tafel hebben en daarna zullen wij een politiek oordeel vellen.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter. Vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst zijn twee ongelooflijk belangrijke principes voor een gezonde democratie. Laten wij dat niet uit het oog verliezen op dit moment. Afgezien daarvan vind ik de uitspraken die gedaan zijn bij de NOVA-uitzendingen ontoelaatbaar: aanzetten tot geweld tegen vrouwen en aanzetten tot geweld in het algemeen. Dat is in die zin zeker een onderzoek waardig.

Ik heb een eerste vraag aan minister De Vries. Nu duidelijk is geworden dat de BVD-rapporten, de onderzoeken die gedaan worden, een publiek belang dienen, lijkt het mij ook in het publieke belang dat de rapporten die in de Kamer ingezien worden, openbaar gemaakt zouden kunnen worden, wellicht geanonimiseerd. Op die manier zullen wij er kennis van kunnen nemen en niet alleen binnenskamers.

Een tweede vraag richt ik tot minister Van Boxtel. Ook op dit moment is merkbaar dat de moslimgemeenschap in het algemeen de dupe wordt van juist dit soort incidenten, veroorzaakt door vijf radicale imams. Ik maak mij weliswaar zorgen over deze vijf radicale imams, maar ik maak mij met name zorgen over de duizenden mensen die naar deze imams komen luisteren. Dit maakt de urgentie van een goede Nederlandse imam-opleiding des te duidelijker. Ik vraag mij af wat de minister daar de afgelopen jaren aan heeft gedaan. Heeft hij die urgentie wel voldoende meegenomen in zijn afwegingen?

Minister **De Vries**: Voorzitter. Ik ben het met mevrouw Azough eens dat alles wat de BVD te weten komt en wat relevant is voor de openbaarheid, publiek moet worden gemaakt. Dat doen wij ook. Er is elk jaar een uitgebreid jaarverslag; het is ongeveer het meest uitgebreide ter wereld. Vorig jaar hebben wij een apart rapport gemaakt over islamitisch godsdienstonderwijs, waarin instanties met naam en toenaam zijn genoemd, zodat iedereen daar kennis van kon nemen. Het enige wat met betrekking tot de BVD altijd geheim zal moeten blijven, betreft de precieze werkwijze en de operationele methoden, omdat anders de dienst het werken onmogelijk zou worden gemaakt. Dat is de beperking die wordt aangebracht; de bevindingen worden uitvoerig gerapporteerd in het jaarverslag. Als er sprake is van zaken die inderdaad te herleiden zijn tot personen of werkmethoden van de BVD waarvan het beter is om die niet aan iedereen te vertellen, wordt dat altijd gecommuniceerd met de commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten. Ik ben het echter met u eens dat zoveel mogelijk openbaar moet zijn.

Minister **Van Boxtel**: Voorzitter. Ik ben blij dat mevrouw Azough nog eens onderstreept dat hoe verwerpelijk sommige uitspraken ook zijn, wij niet hele geloofsgemeenschappen moeten stigmatiseren. Dat blijf ik herhalen vanuit de verantwoordelijkheid die wij tegenover iedereen hebben.

Vervolgens vroeg zij mij of ik kon uitleggen wat ik gedaan heb aan het tot stand brengen van de imam-opleiding in Nederland. Ik ben blij dat zij die vraag heeft gesteld, want ik las tot mijn grote verbazing afgelopen zaterdag in de NRC dat ik daaraan niets gedaan zou hebben, terwijl ik een paar weken geleden samen met collega Hermans de commissie-De Ruiter heb ingesteld om echt te bezien dat zo'n imam-opleiding in Nederland tot stand komt. Wij hebben ons zeer veel moeite getroost om mensen voor die commissie te vinden. Wij willen dus wel.

Ik heb daarbij echter ook de medewerking van moslim-gemeenschap in Nederland nodig. Dan komen wij weer bij het bekende verhaal dat dé moslimgemeenschap niet bestaat, dat het vele verschillende huizen zijn: soennieten, shi'iten, alevieten, moslims uit Marokko, uit Turkije, uit Suriname, die allemaal hun beste lied willen zingen. Het tot stand brengen van één imamopleiding aan een Nederlandse universiteit is dus een zeer ingewikkelde zaak. Die adviescommissie brengt eind van dit jaar rapport uit. Op dat moment kan worden bekeken op welke wijze wij in Nederland tot zo'n opleiding kunnen komen.

Mevrouw Sterk vroeg om een brief binnen een week. Zou ik daarvan 1,5 à 2 weken mogen maken? Ik heb de desbetreffende burgemeesters namelijk 10 dagen gegeven op uitvoerig op mijn brief te antwoorden. Het is een beetje raar om de Kamer de rapporteren over wat zij mogelijk vinden voordat zijzelf geantwoord hebben,.

De **voorzitter**: Mij lijkt het verzoek van de minister redelijk. Mevrouw Sterk heeft echter om de brief gevraagd. Wat is uw antwoord, mevrouw Sterk?

Mevrouw **Sterk** (CDA): Wij zouden die brief toch graag volgende week hebben. Wij willen namelijk vóór het reces eventueel een debat daarover voeren.

Minister **Van Boxtel**: De Kamer is altijd de baas, dus ik ben benieuwd of daarvoor een meerderheid is. Ik kan dan echter niets meenemen over

Mevrouw Sterk (CDA)

© M. Sablerolle – Gouda

hetgeen ik aan de vijf betrokken burgemeesters heb gevraagd. Ik denk dat dit voor u een probleem is. Ik kan de burgemeesters vragen of het iets sneller kan. Nogmaals, ik wil goede rapportages en geen haastige.

De **voorzitter**: Als hierover een debat ontstaat, ga ik u verwijzen naar de regeling. Mijn opvatting is dat een brief op redelijk snelle termijn zoals de minister die min of meer aangeeft, te combineren is met de wens van mevrouw Sterk om daarover nog voor het reces te debatteren. Als dat het uitgangspunt is, lijkt mij dit opgelost.

De heer **Lazrak** (SP): De SP-fractie ondersteunt het verzoek van collega Sterk. Of de brief binnen één of twee weken komt, hangt af van hetgeen haalbaar is.

Ik wil minister Van Boxtel echter een aanvullend vraag stellen. Kan hij in zijn brief nader ingaan op de wijze waarop de vier genoemde moskeeën gefinancierd worden? In een van de NOVA-uitzendingen wordt gezegd dat een van de moskeeën een bedrag van 3 mln gulden heeft gekregen van een Saoedische zakenman die niet in Nederland woonachtig is.

Minister **Van Boxtel**: Ook dat wil ik graag toezeggen. Ik geef u echter meteen mee dat nergens in de Nederlandse wetgeving staat dat men geen fondsen uit het buitenland mag ontvangen. Even los van het politieke oordeel, ik zal proberen om zo goed mogelijk inzicht te bieden in de wijze waarop een en ander gefinancierd wordt.

De heer **Ruiten** (LPF): Minister Van Boxtel zei dat hij niet wist welke van de imams wel of niet Nederlander is. Ik weet dat diverse imams en misschien wel allemaal totaal geen Nederlands spreken. Het verbaast mij dat de minister na al die jaren nog niet weet of zij al of niet Nederlander zijn.

Minister **Van Boxtel**: Voorzitter. Van heel veel mensen weet ik dit niet, maar ik kan het wel opzoeken. In mijn eerste reactie heb ik gezegd dat wij dit nagaan. Het is een heel rare veronderstelling dat wij zo uit het hoofd kunnen zeggen dat iemand wel of niet Nederlander is. Een heleboel mensen is afkomstig uit een ander land. Zij hebben door een langdurig verblijf alhier een legale status gekregen. Het gaat maar om een enkeling die geen Nederlander is. De Kamer krijgt hierop een reactie. Die reactie kan ik niet zomaar uit mijn binnenzak geven.

De heer Van Ruiten vindt het een probleem dat de imams nog steeds geen Nederlands spreken. Ik vind dat ook een probleem. Daarom zijn wij ook met verplichte inburgering begonnen. Heel recent is een wetsvoorstel inzake aanpassing goedgekeurd. Imams die van buiten komen, vallen daarmee verplicht onder de inburgering. Dit staat ook nog in de brief die de Kamer vandaag heeft ontvangen. Na de zomer zal de eerste cursus voor imams uit het buitenland van start gaan. Het is de bedoeling dat wij ook hen Nederlands gaan leren. Heel lang hebben wij daar in dit land niets aan gedaan. Ik heb dat geregeld. Dank u wel.

De heer **Teeven** (LN): Voorzitter. Ik heb een vraag voor de minister van BZK. Ik vind het ontzettend mooi dat de AIVD hard aan het werk is. Het is ook goed dat het openbaar ministerie en de politie dat snel oppakken. Maar ligt er nu ook een concrete instructie aan de AIVD om operationeel bruikbare informatie zo snel mogelijk bij ambtsbericht bij de korpsen terecht te laten komen? Dat is namelijk wel nodig om aan het werk te gaan.

Minister **De Vries**: Dat is waar mogelijk standaard het geval.

De heer **De Graaf** (LPF): Mijnheer de voorzitter. Uit de antwoorden van de ministers begrijp ik dat zij de ernst van de situatie anders inschatten dan wij dat doen. Als moslimfundamentalisten oproepen tot haat, dan overtreden zij onze Grondwet en zetten zij mensen aan tot heel verkeerde gedachten. Ik mis dat in de reactie van de ministers. Wat ondernemen zij nu echt behalve praten?

Minister **Van Boxtel**: Voorzitter. Het probleem is dat de mensen van de LPF steeds praten, maar niet luisteren naar wat ik zeg. Wij ondernemen namelijk actie.

De heer **De Graaf** (LPF): Ik luister wel naar...

De **voorzitter**: De minister heeft het woord!

Minister **Van Boxtel**: Alles wordt uitgezocht. Er wordt bekeken of het om Nederlanders gaat. Door het openbaar ministerie wordt bezien of strafrechtelijk opgetreden kan worden. Ik heb een bestuurlijke weg geopend richting de burgemeesters en de moskeebesturen en aangebo-

den met hen erover te gaan praten. De moskeebesturen zijn aan zet als werkgevers van de betrokken imams. De heer De Graaf kan nog heel veel dingen verzinnen, maar ze moeten wel kunnen. Wij doen wat kan.

De heer **De Graaf** (LPF): Intussen loopt de rechtsorde uit de hand.

De **voorzitter**: U hebt het woord niet. U mag maar één vraag per ronde stellen.

Minister **Van Boxtel**: Dat is een kwaliteitsoordeel van de heer De Graaf...

De **voorzitter**: En de minister moet niet reageren op opmerkingen buiten de orde.

De heer **Kamp** (VVD): Voorzitter. De minister had het over imams die genaturaliseerd zijn en nog geen Nederlands spreken. Hij weet toch dat je Nederlands moet kunnen spreken om genaturaliseerd te kunnen worden?

Minister **Van Boxtel**: Om genaturaliseerd te kunnen worden, moet je een examen Nederlands doen. Er werd daarnet echter gewezen op het feit dat sommige imams nog steeds geen Nederlands spreken. Dat klopt, maar dat zijn mensen die dan bijvoorbeeld wel een A-status hebben. Zij zijn niet genaturaliseerd, maar zij zijn hier wel legaal. Legaal aanwezige personen kun je niet zomaar over de grens zetten. Dat is echt de helderheid die in dit debat is gegeven.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Ik zou graag een vraag stellen aan de woordvoerders van de LPF-fractie. Hebben zij zelf enige notie van wat er zou moeten gebeuren, behalve binnen 48 uur uitzetten? Vinden zij dat Nederlanders uitgezet moeten kunnen worden?

De heer **Van As** (LPF): Voorzitter. Dat laatste kan natuurlijk niet. De zaak wordt echter teruggeschoven naar de besturen van de moskeeën. De minister wil met de burgemeesters praten, maar hij weet dat de competentie van de burgemeesters slechts de openbare orde en veiligheid omvat. Ik heb een beetje het idee dat dit gewoon uitstel van executie is. Het is van belang wat het openbaar ministerie in dit geval kan doen. Daar willen wij gewoon in de vijfde versnelling rapportage over.

Minister **Van Boxtel**: Het openbaar minister heeft zelf het initiatief genomen om de strafbaarheid te onderzoeken. Wij zullen dit dus moeten afwachten. Daar kan een minister in principe niets aan doen. Alleen als het openbaar ministerie niet zou willen vervolgen, kan de minister van Justitie opdracht geven om dat wel te doen. Dat gebeurt dus.

Ik heb de burgemeesters bestuurlijk gevraagd om ter plekke te bezien wat de situatie is, te praten met de werkgevers en te bekijken wat de maatschappelijke onrust is. Daarna wil ik van hen horen of zij het nodig vinden om stappen te zetten. Dat is van belang, want er is hier geen sprake van een nationale ramp. Er is geen crisis op basis waarvan het kabinet moet zeggen dat het Tilburg, Eindhoven en Rotterdam binnen gaat rijden. Dat is een beetje wat de heer Van As suggereert, maar dat is hier niet aan de orde. Het moet snel, maar ook kwalitatief goed gebeuren. Ik sta namelijk voor zorgvuldig bestuur. Het is nu eenmaal niet zo dat je met dikke praat en mooie woorden hier morgen het probleem gekeerd kunt hebben. Ik wens de heer Van As voor de komende tijd dan ook heel veel ervaring met dat soort vraagstukken toe.

De **voorzitter**: Mevrouw Halsema krijgt het woord om te verduidelijken wat zij had willen vragen.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Eigenlijk is het een herhaling van mijn vraag.

De **voorzitter**: Herhaling mag niet. Daarom heb ik het over een verduidelijking.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Misschien kan een van de andere woordvoerders of deze woordvoerder illustreren hoe de LPF-fractie dit probleem zelf op zeer korte termijn wil verminderen. Ik heb namelijk alleen maar verwijten gehoord en geen enkele suggestie.

De **voorzitter**: Mijnheer Van As, u mag in maximaal drie minuten antwoorden. U behoeft dat echter niet te doen volgens het reglement van orde.

De heer **Van As** (LPF): Voorzitter. Het is terecht dat er verwijten worden geuit, want het moet duidelijk zijn dat er in het parlement ongerustheid bestaat over de gang van zaken. Wij hebben er alle vertrouwen in dat er op korte termijn door het OM gerapporteerd zal worden. Ik vind de reactie van minister Van Boxtel trouwens nogal flauw. Hij wenst mij heel veel succes enzovoort, maar wij willen gewoon actie en duidelijkheid over deze zaak.

De **voorzitter**: U reageert nu weer op hetgeen de minister heeft gezegd, maar dat is niet toegestaan. U hebt het weliswaar gezegd, maar de minister zal hier niet meer op ingaan. Het lijkt mij ook dat het vragenuur hiermee levendig genoeg is geweest voor vandaag.

Regeling van werkzaamheden

□

De **voorzitter**: Op verzoek van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid stel ik voor, de wens te kennen te geven nadere inlichtingen te ontvangen over het voorgenomen besluit om het Agentschap Sociale Zaken en Werkgelegenheid de status van baten-lastendienst te verlenen. Het gaat hierbij om Kamerstuk 28390.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van de PvdA-fractie benoem ik in de gemengde commissie voor de Stenografische dienst der Staten-Generaal het lid Tichelaar tot lid in de bestaande vacature.

Het woord is aan mevrouw Kant.

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. De minister van Volksgezondheid heeft een nieuw tarief voor de fysiotherapeuten afgekeurd, terwijl er eigenlijk al een overeenkomst was tussen de zorgverzekeraars en de fysiotherapeuten. Het tarief zou bijgesteld worden in verband met het verlagen van de werkdruk. Het argument dat ik van de minister gehoord heb, is dat er geen geld zou zijn. Volgens mij was de zaak echter al bijna rond. Daarom hoor ik graag in een brief van de minister waarom zij deze tariefsverbetering heeft afgekeurd.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dit